

فصل: ۱ بخش : اول درس ششم نام طراح : امیر محمودزاده دبیر دبیرستانهای علامه حلی و شاهد شهرستان خوی	با نام خدا معاونت آموزش متوسطه نظری دبیرخانه راهبری کشوری دین و زندگی تولید شده در استان آذربایجان غربی	محتوای نوشتاری: کتاب دین و زندگی دهم سال تحصیلی 1399/1400
عنوان: دین و زندگی دهم واقهه بزرگ		
اهداف یادگیری: آشنایی با حوادث و وقایع قیامت		
انتظارات پس از مطالعه :		
۱- دانش آموزان در پایان این درس با مراحل اول و دوم قیامت آشنا خواهند شد. ۲- دانش آموزان در پایان این درس با معیارها و میزان سنجش اعمال آشنا میشوند. ۳- دانش آموزان در پایان این درس با تفاوت‌های نامه عمل نیکوکاران و بدکاران آشنا میشوند. ۴- دانش آموزان در پایان این درس با شاهدان و گواهان اعمال انسان در پیشگاه خدا آشنا میشوند.		
نکات مهم : الف : وقایع مرحله اول قیامت: ۱- شنیده شدن صدای مهیب ۲- مرگ اهل آسمانها و زمین ۳- تغییر در ساختار زمین و آسمان ب: وقایع مرحله دوم قیامت : ۱- زنده شدن همه انسانها ۲- کنارفتن پرده حقایق ۳- برپا شدن دادگاه عدل الهی ۴- دادن نامه اعمال ۵- حضور شاهدان و گواهان		

آیات و احادیث:

آیه 14 سوره مزمول :

يَوْمَ تَرْجُفُ الْأَرْضُ وَالْجِبَالُ وَكَانَتِ الْجِبَالُ كَثِيرًا مَهِيلًا

(در روزی که زمین و کوه ها به لرزه درآیند، و کوه ها به صورت توده ای شن روان گردند!)

* پیام آیه: با توجه به این آیه تحولاتی در زمین و کوه ها به وجود می آید و کوهها نابود شده و به شن های نرم تبدیل می شوند.

* موضوع آیه: تغییر در ساختار آسمانها و زمین در مرحله اول قیامت

آیات 10 تا 12 سوره انفطار:

وَإِنَّ عَلَيْكُمْ لَحَافِظِينَ * كِرَاماً كَاتِبِينَ * يَعْلَمُونَ مَا تَفْعَلُونَ

(ب) گمان برای شما نگاهبانانی هستند، نویسندهای گرانقدر، میدانند آنچه را که انجام میدهید.)

* پیام آیه: فرشتگان الهی همواره مراقب انسان ها هستند و در طول زندگی تمامی اعمال آنها را ثبت و ضبط می کنند.

* موضوع آیه: فرشتگان الهی به عنوان یکی از شاهدان و گواهان روز قیامت

آیه 65 سوره یس :

الْيَوْمَ نَخْتِمُ عَلَىٰ أَفْوَاهِهِمْ وَتَكَلَّمُنَا أَيْدِيهِمْ وَتَشَهَّدُ أُرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ

(امروز بر دهان هایشان مهر خاموشی نهیم و دست هایشان با ما سخن می گویند و پاهایشان به اعمالی که همواره مرتکب می شدند، گواهی می دهند)

* پیام آیه: [آبه دنبال سوگند خوردن بدکاران برای نجات از مهلكه] خداوند بر دهان گناهکاران مهر سکوت می زند و اعضایی از بدنشان را که با آنها گناه کرده اند، به سخن وا میدارد.

* موضوع آیه: اعضای بدن انسان به عنوان یکی دیگر از شاهدان و گواهان روز قیامت

تصاویر:

این تصویر نامه عمل انسان را نشان میدهد که به دست راست نیکوکاران و دست چپ بدکاران داده اند که تصاویر روشن و تاریک پس زمینه ای عکس میین آخر واقعیت این دو گروه است.

مفهوم روان :

قیامت اتفاق می افتد تا آغازی باشد بر حیات ابدی انسان. این واقعه چه مراحلی دارد و با چه حوادثی همراه است؟

قیامت دو مرحله دارد:

مرحله اول دارای سه حادثه است:

1- شنیده شدن صدای مهیب 2- مرگ اهل آسمانها و زمین 3- تغییر در ساختار زمین و آسمان

--- در این مرحله که با صدای مهیب که قرآن از آن به نفح صور یاد میکند آغاز می شود.

--- همه اهل آسمان ها و زمین جز آنها که خدا خواسته می میرند.

--- ساختار زمین و آسمانها به هم می خورد و از هم می پاشد و به آسمان و زمینی دیگر تبدیل میشوند.
پس از مدتی که فقط خدا زمان آن را میداند مرحله دوم قیامت آغاز می شود تا انسان ها آماده دریافت پاداش و کیفر شوند.

مرحله دوم قیامت 5 حادثه دارد:

1- زنده شدن همه انسانها 2- کنارفتن پرده حقایق 3- برپا شدن دادگاه عدل الهی

4- دادن نامه اعمال 5- حضور شاهدان و گواهان

در این مرحله نیز حوادثی رخ می دهد تا انسان ها آماده دریافت پاداش و کیفر شوند:

--- اولین حادثه که با صدای سهمناکی آغاز می شود همه انسان ها زنده میشوند.

--- پرده حقایق باز می شود و با تابیدن نور حقیقت از جانب خدا تمام حقایق عالم و اسرار ها آشکار می شود.

--- پس از آن دادگاه عدل الهی برپا شده و همه اعمال، افکار و نیات انسان در ترازوی عدل الهی سنجیده می شود و میزان سنجش، اعمال پیامبران و امامان قرار می گیرد.

--- نامه اعمال انسان ها به دستش داده می شود نیکوکاران به دست راست و بدکاران به دست چپ، این نامه مانند نامه های دنیاگی نیست که صرفاً گزارشی روی کاغذ باشد، بلکه خود عمل و حقیقت آنرا دربر دارد.
اینجاست که بدکاران سوگند می خورند که چنین اعمالی انجام نداده اند

--- در این هنگام شاهدان و گواهان روز قیامت برای ادای شهادت در محضر عدل الهی حاضر می شوند، آنان کسانی نیستند جز: پیامبران و امامان - فرشتگان الهی و اعضای بدن انسان.

اما در این لحظات ملتهب بدکاران سوگند دروغ می خورند تا شاید خود را از مهله نجات دهند ولی شاهدان و گواهان حاضر شده و برعلیه آنها شهادت می دهند.

تدبیر:

در نهایت افراد بدکار با دیدن حقیقت آن جهان و عاقبت شوم خویش شروع به سرزنش خود کرده و آرزو

می‌کنند که :

- ۱- ای کاش برای این زندگی هم چیزی از پیش میفرستادم. فجر ۲۴
- ۲- ای کاش به دنیا بازگردانده می‌شدیم و آیات پروردگارمان را تکذیب نمی‌کردیم و از انعام ۲۷ مومنان بودیم.
- ۳- ای کاش همراه و هم مسیر با پیامبر میشدیم. فرقان ۲۷
- ۴- ای کاش فلان شخص را به عنوان دوست خود انتخاب نمی‌کردیم که مارا از یاد خدا باز داشت. فرقان ۲۸ و ۲۹

* با توجه به آیات فوق برای اینکه ما از حسرت خورنده‌گان آن جهان نباشیم بایستی در دنیا چگونه زندگی کنیم؟

* جواب:

باید در این دنیا با تدبیر و تفکر در آیات الهی و همپا و هم مسیر شدن با انبیا و اولیای الهی در انجام اعمال صالح بکوشیم تا در پرونده‌ی اعمال مان چیزهایی برای آخرت ذخیره کرده باشیم و نیز در انتخاب دوست و همنشین، دقت کافی بعمل آوریم.

پاسخ اندیشه و تحقیق:

۱- شاهدان ما روز قیامت چه کسانی هستند؟

جواب : آنان پیامبران و امامان و نیز فرشتگان الهی و اعضای بدن انسان هستند.

۲- برخی از وقایعی که در مرحله دوم قیامت رخ میدهد، بیان کنید.

الف: - زنده شدن همه انسانها:

اولین حادثه که با صدای سهمناک ای آغاز می‌شود همه انسان‌ها زنده میشوند و در پیشگاه خداوند متعال حاضر می‌شوند در این هنگام انسان‌های گناهکار به دنبال راه فرار می‌گردند و دلهاشان سخت هراسان و چشمهاشان از ترس به زیر انداخته میشود.

ب : - حضور شاهدان و گواهان:

بر اساس آیات سوره انفال و یس در این روز شاهدان و گواهان بر اعمال و رفتار انسانها در پیشگاه خداوند شهادت می‌دهند که از آن جمله پیامبران و امامان فرشتگان الهی و اعضای بدن انسان‌ها هستند.

معنای مفاهیم و اصطلاحات:

نفح صور:

صدای مهیب و سهمگین که در اولین حادثه از اولین مرحله‌ی قیامت رخ میدهد.

قیامت:

واقعه‌ای است پس از پایان این جهان اتفاق می‌افتد تا آغازی باشد برای حیات ابدی انسان

سوالات پر تکرار :

- 1- آیه‌ی شریفه {يَوْمَ تَرْجَفُ الْأَرْضُ وَالْجِبالُ كَثِيَّاً مَهْيَلًا} به کدام مرحله و کدام حادثه‌ی قیامت اشاره دارد؟
- 2- شاهدان روز قیامت عبارت اند از.....و.....واعضای بدن انسان.
- 3- مرگ اهل آسمان‌ها و زمین از حوادث مرحله قیامت هست.
- 4- پایان این جهان با.....همراه است.
- 5- رسول خدا در روز قیامت شاهد و ناظر بر همه‌ی پیامبران و امت هاست. صحیح () غلط ()
- 6- در عالم بزرخ پرده‌ها کنار میروند و اسرار و حقایق عالم برای انسان آشکار میگردند.
صحیح () غلط ()
- 7- در مرحله اول قیامت همه اهل آسمانها و زمین می‌میرند.
صحیح () غلط ()
- 8- چرا اعمال پیامبران و امامان معیار و میزان سنجش اعمال انسانها قرار میگیرد؟
- 9- کارهای خوب و بد در روز قیامت به چه شکلی مجسم میشوند؟
- 10- در ترازوی عدل پروردگار چه چیزهایی سنجیده میشوند.
- 11- از حوادث مرحله دوم قیامت 3 مورد ذکر نمایید.
- 12- دو مورد از حوادث مرحله اول قیامت را نام برد و یکی را به اختیار توضیح دهید
- 13- منظور از نفح صور چیست؟
- 14- نامه‌ی عمل انسان با نامه‌ی ثبت شده در دنیا چه تفاوتی دارد
- 15- افراد بدکار در قیامت با دیدن حقیقت آن جهان و عاقبت شوم خویش چه آرزوهایی میکنند؟ دو مورد ذکر نمایید.
- 16- چرا بدکاران در روز قیامت سوگند می‌خورند؟ و خداوند چه واکنشی انجام می‌دهد؟
- 17- در قیامت اعضای بدن گناهکاران بر علیه صاحب خویش شهادت می‌دهند، سپس هنگامی که اعضای بدنشان مورد سرزنش صاحب خویش قرار می‌گیرد، به صاحبش چه میگویند؟

پاسخنامه

- 1- به تغییر در ساختار زمین و آسمان‌ها از مرحله اول قیامت
- 2- پیامبران و امامان- فرشتگان الهی
- 3- اول
- 4- برپایی قیامت
- 5- صحیح
- 6- غلط
- 7- غلط

- 8**- زیرا اعمال آنها عین آن چیزی است که خدا به آنها دستور داده است از این رو هرچه عمل انسانها به روش آنان نزدیک تر باشد ارزش افزون تری خواهد داشت.
- 9**- کارهای خوب با صورت های بسیار زیبا و لذت بخش تجسم می یابند و کارهای بد با صورتهای بسیار زشت و وحشت زا و آزاردهنده مجسم می شوند.
- 10**- اعمال، افکار و نیت های انسانها
- 11**- الف: زنده شدن همه انسان ها
ب: برپا شدن دادگاه عدل الهی
ج: حضور شاهدان و گواهان
- 12**- الف: شنیده شدن صدای مهیب
ب: مرگ اهل آسمان ها و زمین
توضیح ب: همه اهل آسمان ها و زمین جز آنها که خداوند خواسته است می میرند و بساط حیات انسان ها و دیگر موجودات برچیده می شوند.
- 13**- نفح صور اولین حادثه از اولین مرحله‌ی قیامت است و عبارت است از صدایی مهیب و سهمگین که آسمان ها و زمین را فرا می گیرد و این اتفاق چنان ناگهانی رخ می دهد که همه را غافلگیر می کند قرآن از این واقعه به نفح صور یاد می کند.
- 14**- نامه های این دنیا صرفاً گزارشی از عمل است که به صورت کلمات نوشته می شود، اما نامه عمل انسان ها به گونه ای است که خود عمل و حقیقت آن را دربر دارد.
- 15**- الف: ای کاش برای این زندگی ام چیزی از پیش فرستاده بودم.
ب: ای کاش همراه و هم مسیر با پیامبر می شدیم.
- 16**- تا شاید خود را از مهلهکه نجات دهنند. خداوند بردهان آنها مهر خاموشی میزند و اعضای آنها به اذن خدا شروع به سخن گفتن می کنند و علیه صاحبیش شهادت میدهند.
- 17**- ما را خدایی به سخن آورد که هر چیزی را به سخن می آورد.

ارجاعات :

- 1**- کتاب دین و زندگی دهم مشترک
2- نرم افزار قرآنی حبل المتن